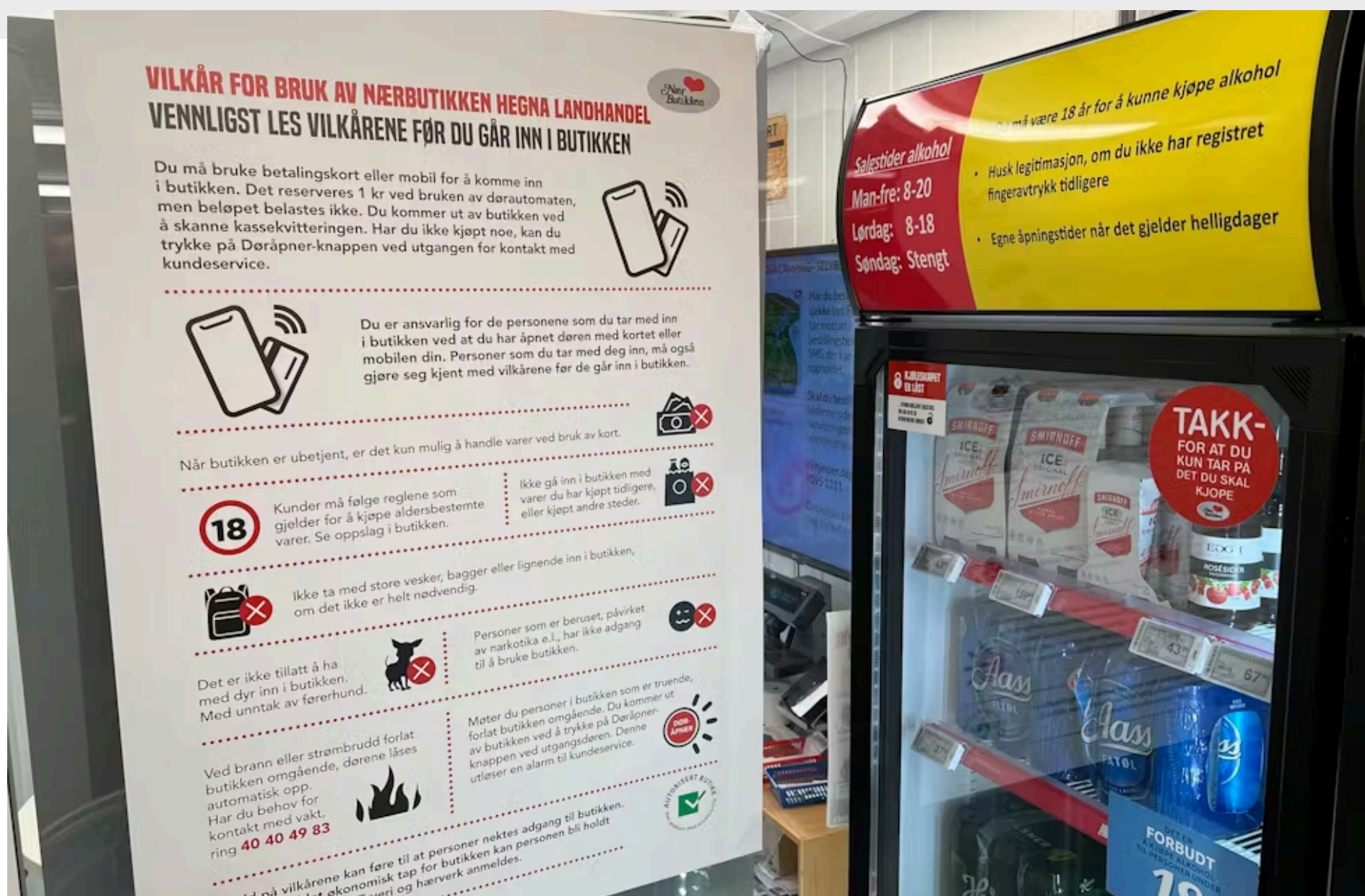

Bedriftsabonnement? Vi har gode pakketilbud

[SE TILBUD HER >](#)

Ikke nødvendig med lovendring rundt alkoholsalg i høyteknologiske butikker?

Ulike utspill fra Helsedirektoratet de siste årene knyttet til alkoholsalg og selvbetjening har skapt diskusjon i Kommune-Norge. Det er i dag mange kommuner som har gjort selvstendige vurderinger og gitt tiltalelser til salg av alkohol i over 30 høyteknologiske butikker. Dette er da begrenset til butikker som har godkjent RMA-butikkstyring. Gjennomgående for disse kommunene er

STEINAR B. CHRISTENSEN

Publisert 22. jul 22 kl. 06:03

Tips oss

Del

Mat-Norge, som eier RMA-teknologi (Retail Multi Automation) brukt i høyteknologiske butikker der kunder kan handle alkohol, er tydelige på at teknologien er utviklet nettopp for å ivareta intensjonen i alkoholloven. De mener at det for RMA-teknologien ikke er behov for lovendring, noe som også underbygges av at det i dag er mange kommuner i Norge som godkjenner bruk av teknologien i forbindelse med salg av alkohol.

CEO i Mat-Norge, Hans Olav Bakås, forteller at det er flere kommuner som starter med å gi ett års prøveperiode til noen butikker som søkte, for så å gi forlengelse uten vilkår. Mange kommuner har hatt med politiet, og andre fagpersoner ut for å teste butikkene, deretter forsikret seg om løsningene - for så å gi tillatelse uten vilkår til butikkene.

Ut i fra dette kan man si at RMA-Butikkstyringer er blitt en anerkjent teknologi til dette formålet.

Ifølge Mat-Norge vet de at Helsedirektorat har fått invitasjon fra kommuner om å reise ut til butikker som bruker denne teknologien, for å gjøre seg kjent med hvordan dette fungerer i praksis.

- Så langt vi kjenner til så har ikke Helsedirektoratet besøkt noen av de butikkene som bruker vår teknologi, sier Bakås.

Ulike driftsmodeller for alkoholsalg

I Høyteknologiske butikker med RMA-teknologi skjer alt salg av personale, som bruker smart teknologi som gjør at de ser, snakker og kan fjernstyre kunden på en langt bedre måte enn det som er mulig å få til når de er fysiske i butikken

- I forhold til vår teknologi så er det ikke behov for noen lovendringer. I dag så finnes det ulike driftsmodeller når det gjelder salg av alkohol, og dette er det viktig at Helsedirektoratet og kommune Norge er oppmerksom på, mener Bakås.

Faktaboks

Helsedirektoratet har fortolkningsansvaret for alkoholloven.

Direktoratet vil bemerke at salg av alkoholholdig drikk kun kan skje til personer som oppfyller lovens alderskrav. Det fremgår av alkoholloven § 1-5 at det er forbudt å utlevere alkoholholdig drikk opp til 4,7 volumprosent til personer under 18 år. Videre er det krav om at det ikke kan selges alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler if. alkoholloven § 8-11 og alkoholforskriften § 3-1. Salg av alkoholholdig drikk må videre skje innenfor salgstiden som er fastsatt av hver enkelt kommune.

(Helsedirektoratet)

De fem ulike driftsformene for salg av alkohol er:

1. Fysisk betjent over kassepunkt (som gir ett kontrollpunkt)
2. Kunde skanner og betaler alkohol selv i butikk (liten eller ingen kontroll)
3. Automat (butikk), hvor kunde skanner og betaler alkohol selv (ingen kontroll)
4. Netthandel (tilfeldig kontroll)
5. RMA-Butikkstyring (betjent salg, systematisk kontroll gjennom tre kontrollpunkt som gjør at man har bedre kontroll enn det som er mulig å få til i de andre driftsformene)

(Mat-Norge)

Hans Olav Bakås, CEO i Mat-Norge. FOTO: Privat.

- Med mindre det er ønske om en mer liberal alkoholpolitikk, så ser ikke vi behov for endring av lovverket. Det er mer på mange måter at Helsedirektoratet bidrar til å tydeliggjøre hvilke av de ulike driftsformene som ivaretar intensjonen i lovverket. Dette er ikke noe nytt. Det er mange år siden selvbetjeningskassene var en helt ny driftsform med tanke på salg av alkohol, som gir mye mindre kontroll. Det vi har gjort ved bruk av RMA-teknologien er å ha tatt tilbake kontrollen ved bruk av selvbetjeningskasser, legger han til.

Helsedirektoratet sin rolle

Helsedirektoratet har fortolkningsansvaret for alkoholloven. De mener at dagens reglement rundt alkoholsalg ikke er tilpasset den teknologiske utviklingen.

- Vi mener at alkoholloven i dag ikke åpner for ubetjent salg, og at teknologiske løsninger ikke kan erstatte fysiske personer fullt ut, sier Øyvind Giæver i Helsedirektoratet.

- Vår tilnærming er ikke ubemannet salg, men bemannet salg på det vi mener er en smartere måte. Det er en kjent sak at ordlyden i lover og forskrifter ikke henger med utviklingen, uten at det nødvendigvis hindrer en fornuftig utvikling ved hjelp av teknologi, sier Bakås.

Utviklingen gir utfordringer

- Utviklingen i deler av dagligvarebransjen skaper utfordringer i forhold til en alkohollov som er utviklet i, og for, en annen tid. På den annen side har loven og lovgiver noen tydelige intensjoner som, inntil lovgiver har hatt anledning til å ta stilling på nytt, må ivaretas også i forhold til nye salgsformer, sier Øyvind Giæver i Helsedirektoratet.

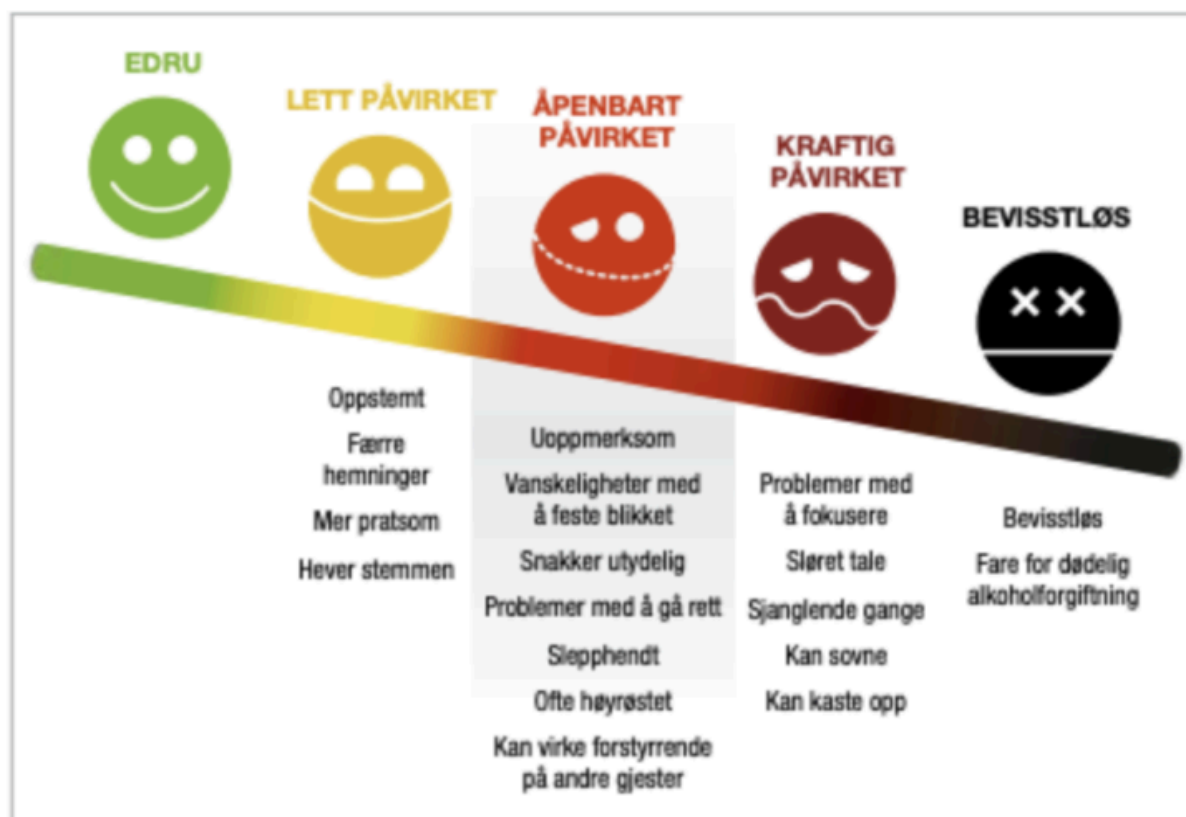

Øyvind Giæver, avdelingsdirektør, avdeling levekår i Helsedirektoratet. FOTO: Privat.

- Slik vi tolker dagens regelverk, blant annet forbudet mot salg, utlevering og skjenking til åpenbart påvirkede personer, krever det en helhetsvurdering som ikke fullt ut kan erstattes av teknologiske løsninger.

Helsedirektoratets påvirkningsskala og veileder, sier følgende om påvirkede personer:

Grader av påvirkning

Salgs- og skjenkekontroll - Veileder. FOTO: Helsedirektoratet.

Bakås fra Mat-Norge støtter Helsedirektoratet sin kommentar at man må gjøre flere vurderinger når det gjelder «åpenbart påvirkede personer, at det krever en helhetsvurdering.

- Gjennom RMA-butikkstyring blir alt salg av alkohol kontrollert av en person, som overvåker situasjon gjennom flere kameraer, sensorer og mikrofon. Denne personen kan se kunden utenfor butikken, i butikken, ansatte får varsler når det er bevegelse foran alkoholskapet og når det blir scannet inn alkoholholdig

- Vi opplever at noen mener at man skal kunne lukte på kunden, men dette er ikke nevnt som et element i veilederen og påvirkningsskalaen fra Helsedirektoratet. Man må ha flere kjennetegn enn det, for å avdekke om en person er åpenbart påvirket, og lukt er ikke et kvalitativt element man kan vurdere noe ut fra, legger han til.

Kontroll av rusmidler

Helsedirektoratet sier følgende om forbudet mot salg og utlevering av alkoholholdig drikk til personer som er påvirket, i forhold til tekniske løsninger:

Artikkelen fortsetter under annonsen

**En brukervennlig
og effektiv
kontaktsenterløsning.**

LÆR MER

LeadDesk

«Forbudet mot salg og utlevering av alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket kan etter direktoratets vurdering ikke ivaretas ved at det alene benyttes ubemannede, tekniske løsninger i betalings situasjonen der gjennomføring av salget skjer. Forbudet innebærer med andre ord at bevillingshaver eller dennes ansatte må foreta en konkret vurdering av hvorvidt kunden det selges alkoholholdig drikk til er åpenbart påvirket av rusmidler»

- Mat-Norge er enig i Helsedirektoratet sine vurderinger, som underbygger det Mat-Norge la til grunn da vi startet teknologiutviklingen av RMA-butikkstyring i 2014. Denne teknologien kan ha «minst like bra eller bedre kontroll», enn det som er mulig i tradisjonell butikk, sier Bakås.

- Vår tilnærming er ikke ubemannet salg, men bemannet salg på det vi mener er en smartere måte. Om butikken har fysisk betjening kan ikke være avgjørende, så lenge man ivaretar de overordnede målsetninger på en minst like god eller bedre måte. Vår erfaring er at kommune Norge har gjort gode kvalitetssikringer rundt dette med fjernbetjent kontra fysisk betjent, og konkludert med at dette med betjent er i ivaretatt, legger han til.

Alkoholsalg gjennom automat er ulovlig per dags dato. I betjente selvbetjente kasser uten RMA-teknologi så er det ofte liten eller tilfeldig kontroll, hvor de ansatte må gjøre en tilfeldig vurdering, og i selvbetjeningskasser er ofte fingeravtrykk eller app eneste sjekken - da kun kontroll av alder.

Helseirektoratet om dette?

- Vi er ikke kjent med Mat-Norges løsninger, men vi mener som sagt at alkoholloven i dag ikke åpner for ubetjent salg, og at teknologiske løsninger ikke kan erstatte fysiske personer fullt ut, sier Giæver.

Ser Helsedirektoratet alkoholsalg i dag som et stort problem?

- Siden det i all hovedsak er kommunene som fører kontroll med salg av alkohol, har vi begrenset med erfaringer på dette området. Men vi har fått spørsmål fra kommuner og bransjeaktører som ønsker å åpne for ulike former for ubetjent salg, sier Giæver.

- I all hovedsak er likevel vårt inntrykk at salg av alkohol fungerer godt og i tråd med alkohollovens bestemmelser i Norge i dag, legger han til.

Mat-Norge sier at de gjerne kan bidra med kunnskapsdeling rundt hvilke muligheter teknologien gir, og er glad for at Helsedirektoratet engasjerer seg.

- Vi er en teknologileverandør, og forvaltningen av lover og regler på dette område ligger hos butikk, kjede, kommune og Helsedirektoratet.

- Vi er ikke ute etter å lage et kontrollregime. Vi ønsker å skape gode kundereiser og brukeropplevelser for kunder og ansatte. Skjer det en liberalisering rundt salg av alkohol er vårt arbeid bortkastet, men skjer det ikke, så er vår vurdering at man er nødt til å ta i bruk RMA-butikkstyring i butikker for å få tilstrekkelig kontroll, sier Bakås avslutningsvis til Kundeserviceavisen.

FOTO: Mat-Norge.

ANDRE HAR OGSÅ LEST

**Fra nådeløse
tilbakemeldinger til 50 %**

**Fra bunn til topp: -
Gi slipp på de**